

вения само и само руският да му стане като майчин. Какво ти езикознание, какви ти граматика, морфологии и фонетики – всички езици имат за основа една – комунистическопартийна фонема. Тя е задаващият камертон и целий разноинструментален оркестър на народите от "дружното социалистическо семейство" се настройва на общия ѝ лад. И как да не "пееме всички, когато работим". Дори да не ни е до пеене. За работа да не говорим – на работата лекото, на хляба – мекото.

12-13.X.1992 г.

ТОВА Е ИСТОРИЯ СТАРА...

Разделението на българската нация, ако перифразираме Ханчев, наистина е "история стара, стара", но не като Париж, а като Петербург, за да се стигне до Георги-Димитровото славно време, когато можехме да се делим на мизийци, тракийци, добруджанци и македонци. По-изобретателен географски принцип за определяне на националността не е имало и едва ли ще има.

Корените му са предълбоки.

От 1892 до 1894 г. в София е издавано списание "Лоза" – орган на македонците в България, които са застъпвали тезата за участие на македонските говори в общия български език. Списанието не само държи за, но и употребява членната форма -от в края на думите, както и редица македонски думи. Списанието е спряно от стамболовисткото правителство.

Кръсте Мисирков издава през 1903 г. брошурата си "За македонските работи".

"Време е – пише в нея Мисирков – да отхвърлим от очите си мрежите, които ни сложиха националните и верски пропаганди в Македония...

Моите възгледи (...) не са нещо ново и без основание, а са крачка напред в досегашното развитие на нашето национално самосъзнаване и те са съвсем естествени и основателни...

Идеите за пълно отцепване на нашия народ от другите балкански народи не са в противоречие на досегашното работене на нашия народ за свобода, а само продължение на неговата досегашна работа на почва еволюция...

Създаването на литературен език е духовна потребност за нас, с

което се мисли да се сложи край на пропагандните злоупотреби с нашите интереси... Македонската интелигенция винаги, когато е извън своите официални работи, трябва да говори помежду си на централно македонско наречие (Велешко-Прилепско-Битолско-Охридско), което ще трябва да се въведе във всички религиозни и национални пропаганди и турски училища като задължителен предмет.

Това наречие ще бъде литературен език на македонците."

Този "сепаратизъм" е продиктуван не само от обстоятелствата (оставането на българите в Македония под турско робство), но и от учителите на Мисирков, зад които стоят великодържавнически интереси. Те имат своето продължение в решението на Коминтерна от април 1934 г., в което се изтъква и дава "правото на македонските маси да си служат с майчиния език във всички държавни и обществени дела", да се употребява той в училище, да се издават на него книги.

Като верен рупор на Москва Българската работническа партия (комунисти) бърза да изпълни указанието: създава се македонският литературен кръжок.

Това обяснява защо Вапцаров цитира в изказването си тъкмо Кръсте Мисирков, без дори да подозира, че самият Мисирков още в 1907 г. (18 април) се отказва от тезите си.

В своята "Предговорна бележка" той пише: "Читателите на тази статия вероятно ще бъдат изненадани от грамадното противоречие, което ще срещнат в нея, в сравнение с онова, което прочетоха или могат да прочетат в брошурата ми "За македонските работи". За отгатването на това противоречие достатъчно е да се припомни, че аз там изстъпих като импровизиран политик.

С това, разбира се, аз нанесох силен удар на научните си интереси и занятия."

Дори да е "подозирал", дори да е знаел предговорната бележка, Вапцаров пак би постъпил, както е постъпил.

А как ще бъде определен днес – македонист, македонски националист, сепаратист и пр. – е все едно и също. Тогава той е бил интернационалист в действие, а историята доказва, че най-висшият стадий на интернационализма е национализмът.